

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 12.11.2021
№ КПУМ/24-21)

СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ "СТРУКТУРНЕ ОБСТЕЖЕННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ" 2.03.01.06

електронна пошта:	O.Kritskiy@ukrstat.gov.ua
телефон:	(044) 287-15-22
керівник державного статистичного спостереження:	Крицький О. С.

Київ – 2021

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	5
2.1. Відповідність	5
2.2. Точність	6
2.3. Своєчасність та пунктуальність	7
2.4. Доступність та зрозумілість.....	7
2.5. Послідовність та зіставність.....	8
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	9
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	9
3. Заключна частина.....	10

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Структурне обстеження страхових компаній" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження щодо структурного обстеження страхових компаній, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Структурне обстеження страхових компаній" (далі – ДСС, спостереження) є формування інформації щодо показників структурної статистики страхових компаній для інформаційного забезпечення аналізу структури економіки країни (регіону), оцінки конкурентоздатності й продуктивності страхових компаній, відстеження тенденцій їх розвитку.

Спостереження запроваджено у 2015 році на виконання заходів щодо реалізації Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 № 145-р, та Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони, на 2014–2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 847-р. Для проведення ДСС Держстат використовує адміністративні дані, які були надані регуляторними органами у сфері страхових послуг у динаміці з 2012 року.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.01 "Діяльність підприємств".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику", план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Порядок проведення ДСС визначений Методологічними положеннями державного статистичного спостереження "Структурне обстеження страхових компаній" (далі – Методологічні положення), затвердженим наказом Держстату від 09 листопада 2020 року № 318 (зі змінами, затвердженими наказом Держстату від 20 липня 2021 року № 194), та Методикою розрахунку показників структурної статистики по страхових компаніях, затвердженою наказом Держстату від 22 січня 2020 року № 58 (зі змінами, затвердженими наказом Держстату від 20 липня 2021 року № 193).

Зазначені документи розміщені на офіційному вебсайті Держстату (<http://www.ukrstat.gov.ua>) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств" відповідно за такими посиланнями:

http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/194/194.pdf;

http://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/193/193.pdf.

В основу вищенаведених методологічних документів покладено норми Регламенту (ЄС) № 295/2008 Європейського Парламенту та Ради від 11.03.2008 стосовно структурної статистики підприємств (далі – Регламент ЄС № 295/2008) (<https://eurlex.europa.eu/eli/reg/2008/295/2014-05-23>) (додатки I, V), регламентів Комісії (ЄС) № 250/2009 та № 251/2009 від 11.03.2009 (<http://data.europa.eu/eli/reg/2009/250/2015-07-21>; <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/251/2015-12-14>), що впроваджують Регламент (ЄС) № 295/2008.

Джерелами інформації ДСС є:

адміністративні дані Національного банку України (далі – НБУ) щодо діяльності страхових компаній, які отримуються Держстатом щорічно в електронній формі відповідно до Договору щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Державною службою статистики України та НБУ;

дані ДСС "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" щодо фінансового стану та результатів діяльності, середньої кількості працівників, витрат на оплату праці та відрахувань на соціальні заходи страхових компаній, які отримуються у вересні року, наступного за звітним, в електронній формі;

дані ДСС "Капітальні інвестиції" щодо обсягу капітальних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи страхових компаній, які отримуються у вересні року, наступного за звітним, в електронній формі;

дані ДСС "Обстеження підприємств із питань статистики праці" щодо середньої кількості працівників та фонду оплати праці усіх працівників за видами економічної діяльності "Страхування життя", "Інші види страхування, крім страхування життя" та "Перестрахування" (коди 65.11, 65.12, 65.20 за КВЕД відповідно), які отримуються у серпні року, наступного за звітним, в електронній формі;

дані ДСС "Витрати підприємств на утримання робочої сили" щодо середньої кількості працівників в еквіваленті повної зайнятості та середньої кількості працівників страхових компаній, які отримуються один раз на чотири роки наприкінці вересня року, наступного за звітним, в електронній формі.

Статистична інформація за результатами ДСС доповнює аналогічні показники структурної статистики по підприємствах інших видів економічної діяльності, що формуються у межах державних статистичних спостережень "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" і "Структурне обстеження кредитних установ".

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є статистичні продукти (статистична інформація, статистичні збірники), що розміщуються на офіційному вебсайті Держстату, зокрема:

статистична інформація щодо показників діяльності суб'єктів господарювання, у тому числі страхових компаній розміщується в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств";

статистичні збірники "Діяльність суб'єктів господарювання" та "Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва" розміщуються у розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Діяльність підприємств";

статистичний збірник "Статистичний щорічник України" розміщується у розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Багатогалузева статистична інформація"/"Комплексна статистика".

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС було запроваджено для інформаційного забезпечення аналізу структури економіки країни (регіону), оцінки конкурентоздатності й продуктивності суб'єктів господарювання, відстеження тенденцій їх розвитку.

Статистичними показниками спостереження є:

кількість підприємств;

кількість зайнятих працівників;

кількість найманих працівників;

середня кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості;

витрати на персонал, у тому числі витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи;

капітальні інвестиції;

обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг);

обсяг виробленої продукції (товарів, послуг);

додана вартість за витратами виробництва.

Поширення вищенаведених показників передбачено Регламентом ЄС № 295/2008.

ДСС охоплює підприємства, які за Класифікацією інституційних секторів економіки (KICE) належать до сектору S.128 "Страхові корпорації" та за видами економічної діяльності за Класифікацією видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД) належать до класів 65.11 "Страховання життя", 65.12 "Інші види страхування, крім страхування життя", 65.20 "Перестрахування" секції К "Фінансова та страхова діяльність".

Одиницею статистичного спостереження є підприємство.

Спостереження проводиться з річною періодичністю.

При проведенні спостереження використовують КВЕД, KICE, Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ) (з 2022

року застосовуватиметься Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад (КАТОТТГ))

Формування результатів ДСС здійснюється:

за територіальним охопленням – згідно з КОАТУУ по Україні, регіонах (з 2022 року – по КАТОТТГ);

за видами економічної діяльності на рівні класу КВЕД;

за розмірами (великі, середні, малі, мікро) відповідно до критеріїв, визначених у Господарському кодексі України;

для показників ДСС, крім капітальних інвестицій: групування за кількістю зайнятих працівників (до 9 осіб, від 10 до 49 осіб, від 50 до 249 осіб, 250 осіб і більше) та за обсягом реалізованої продукції (товарів, послуг) (від 0 до 1 млн. євро, від 1 до 2 млн. євро, від 2 до 5 млн. євро, від 5 до 10 млн. євро, від 10 до 20 млн. євро, від 20 до 50 млн. євро, від 50 до 200 млн. євро, від 200 млн. євро і більше (для перерахунку вартісних значень у гривневий еквівалент застосовується середньорічний курс НБУ) (зазначені угруповання передбачені Регламентом Комісії (ЄС) № 251/2009 від 11.03.2009) (<http://data.europa.eu/eli/reg/2009/251/oj>);

для показника про капітальні інвестиції: за видами активів: матеріальні активи (земля; існуючі будівлі та споруди; будівництво та перебудова будівель; машини та обладнання), нематеріальні активи (концесії, патенти, ліцензії, торговельні марки й аналогічні права; придбання програмного забезпечення) (зазначені угруповання передбачені Регламентом ЄС № 295/2008) (<https://eurlex.europa.eu/eli/reg/2008/295/2014-05-23>).

Динаміка окремих показників цього спостереження ведеться з 2012 року.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунків до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень спостереження за ступенем охоплення одиниць ДСС є суцільним. Формування сукупності одиниць і сукупності респондентів ДСС не здійснюється, оскільки ДСС проводиться з використанням адміністративних даних НБУ щодо діяльності страхових компаній, які Держстат щорічно отримує відповідно до Угоди з НБУ, та даних інших державних статистичних спостережень.

Під час обробки отриманих адміністративних даних в електронному середовищі здійснюється логічний і арифметичний контроль цих даних (перевірка правильності співвідношення окремих значень показників; порівняння значень показників, у тому числі у динаміці).

У разі виявлення помилок в адміністративних даних вони опрацьовуються з вищезазначеною установою та коригуються.

Для контролю якості результатів ДСС використовується такий метод, як аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3 роки), аналіз даних у просторі (по регіонах), аналіз взаємопов'язаних показників, зокрема показників "кількість найманих працівників" та "витрати на оплату праці" з показниками

"середня кількість працівників" та "фонд оплати праці усіх працівників" за видами економічної діяльності "Страхування життя", "Інші види страхування, крім страхування життя" та "Перестрахування" державного статистичного спостереження ДСС "Обстеження підприємств із питань статистики праці".

Крім того, здійснюється контроль узгодженості показників структурної статистики щодо діяльності страхових компаній відповідно до Методики перевірки якості взаємопов'язаних показників структурної статистики, затвердженої наказом Держстату від 22.07.2016 № 126, яка ґрунтується на документі Євростату "The SBS validation process" (http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2016/126/m_pyak_vpss.zip).

На підставі проконтрольованих адміністративних даних розраховуються показники структурної статистики щодо обсягу виробленої продукції (товарів, послуг) та доданої вартості за витратами виробництва страхових компаній.

Перегляд статистичної інформації за результатами проведення ДСС не здійснюється.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікації.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження зазначені у плані державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації за результатами спостереження здійснюється у такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
до 31 липня ¹ наступного за звітним року	I декада серпня- III декада вересня наступного за звітним року	III декада вересня- II декада жовтня наступного за звітним року	II декада жовтня наступного за звітним року

¹ Термін надання НБУ на адресу Держстату адміністративних даних про діяльність страхових компаній відповідно до Угоди з НБУ.

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються в терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними

умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Діяльність Служби"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень".

Результати ДСС у складі інформації про діяльність підприємств за видами економічної діяльності розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) на офіційному вебсайті Держстату у вигляді офіційної статистичної інформації та надаються користувачам засобами електронного зв'язку на підставі їхніх запитів.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3

телефон: (044) 287–15–22

електронна пошта: O.Kritskiy@ukrstat.gov.ua; office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс: 235–37–39

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремих випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

ДСС передбачає єдині підходи до системи статистичних показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних.

На основі наявних адміністративних даних були розраховані показники структурної статистики про діяльність страхових компаній, починаючи з 2012 року.

Зважаючи на зазначене, показники цього спостереження можна порівнювати у динаміці з 2012 року.

Результати ДСС узгоджуються й аналізуються із взаємопов'язаними показниками державного статистичного спостереження "Обстеження підприємств із питань статистики праці", зокрема показники "кількість найманих працівників" та "витрати на оплату праці" з показниками "середня кількість

працівників" та "фонд оплати праці усіх працівників" за видами економічної діяльності "Страхування життя", "Інші види страхування, крім страхування життя" та "Перестрахування".

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, бізнес (підприємства, установи та організації), науковці та дослідники, міжнародні організації, громадяни.

Задоволеність потреб користувачів статистичної інформації оцінюється шляхом опитування, а також на підставі аналізу запитів і пропозицій користувачів.

У 2016 році Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації (далі – анкетне опитування) з метою вивчення рівня задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації зі структурної статистики, зокрема, яка міститься у статистичних збірниках "Діяльність суб'єктів господарювання" та "Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва".

У зазначених збірниках оприлюднюються показники структурної статистики щодо діяльності страхових компаній у складі інформації про діяльність підприємств за видами економічної діяльності, сформованої у межах державних статистичних спостережень "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" і "Структурне обстеження кредитних установ".

Основні висновки за результатами опитування:

56% опитаних зазначили, що статистична інформація з тематики опитування є додатковою інформацією, для 44% – важливою складовою їхньої діяльності;

71% користувачів надають перевагу отриманню статистичних публікацій електронними засобами;

97% користувачів позитивно оцінили інформаційне наповнення вищезазначених збірників.

Відповідно до результатів опитування більшість користувачів надали позитивні оцінки за всіма критеріями, підкресливши змістовність цієї інформації, її відповідність нормативним документам Європейського Союзу. При цьому найбільш важливим критерієм наведеної інформації користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці – "Доступність та Зрозумілість/Ясність", на третьому – "Своєчасність та Пунктуальність".

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів згідно з Методикою вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженою наказом Держстату від 14 травня 2013 року № 149.

Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі адміністративних даних НБУ, а також даних інших державних статистичних спостережень, звітне навантаження на респондентів за цим спостереженням не розраховується, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення конфіденційності статистичної інформації ДСС здійснювалось відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації" та міжнародних стандартів.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього ДСС статистична інформація використовується виключно для статистичних цілей та надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для всіх показників спостереження (крім показників щодо кількості підприємств).

Загроза розкриття первинних даних визначається за правилом порогового значення, встановленого Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затвердженими наказом Держстату від 15.02.2017 № 47 (зі змінами), у разі невиконання якого зведені підсумки не оприлюднюються.

Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є не оприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення існуючих інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація

процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації джерел для формування статистичної інформації.

У найближчій перспективі планується імплементувати положення Регламенту (ЄС) 2019/2152 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2019 року щодо європейської статистики підприємств (далі – Регламент ЄС 2019/2152) (<http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2152/oj>) та Регламенту Комісії ЄС 2020/1197 від 30 липня 2020 року, що впроваджує Регламент ЄС 2019/2152 (http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1197/oj).

Також передбачається переведення спостереження в Інтегровану систему статистичної інформації (ISCI), керовану метаданими, яка забезпечить автоматизацію процесів обробки й аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації.